

04.09.2024

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel

Høringsutkast

Innhold

1.0 Innledning	3
1.1 Bakgrunn og formål	3
1.2 Lovgrunnlag for kommuneplanens samfunnsdel	4
1.3 Planprogram	4
2. Planprosessen	5
2.1 Organisering av arbeidet	5
2.2 Medvirkning i kommuneplanarbeidet	6
3.0 Nasjonale og regionale føringer for den kommunale planleggingen	8
3.1 Nasjonale føringer og forventninger	8
3.2. Regionale føringer og forventninger	9
4. Kommunale føringer	10
4.1. Fra enkeltplaner til planstruktur	10
4.2.Sammenhengende målstrategi	11
4.3. Kommunens oppgaver og økonomiske rammebetingelser.....	12
4.4. Muligheter.....	12
4.5. utfordringer.....	13
4.6. Satsingsområder	14
5. Alternative muligheter	15
5.1. Hva er godt nok?.....	16
5.2. Hvilke kommunale tjenester skal vi kjøpe fra andre?	16
5.3. Hvilke tjenester skal tilbys hvor?	16
5.4. Kommunens inntektsgrunnlag	17
6.0 Framdriftsoversikt.....	17

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål

Loppa kommune har igangsatt arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel som skal gjelde for de neste 12 årene. Kommunestyret vedtok 20. juni 2024 at forslag til Kommunal planstrategi 2024 – 2027 vedtas som grunnlag for revisjon av Kommuneplan og som grunnlag for å revidere andre gjeldende kommunale planer.

Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel gjennomføres hver for seg og revisjonen av kommuneplanens samfunnsdel iverksettes samtidig med kommuneplanens arealdel. Dette forslaget til planprogram omhandler revisjon av samfunnsdelen. Den nye samfunnsdelen skal etter planen være ferdig tidlig høst 2025.

Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for kommunens helhetlige planlegging, fremtidig samfunnsutvikling og tjenesteutvikling. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for kommunale delplaner, tema-/fagplaner og kommunalområdenes virksomhet og oppgaver i kommunen.

Samfunnsdelen i kommuneplanen skal gjenspeiles i arealdelen.

Samfunnsdelen har to hovedinnretninger: kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Gjennom arbeidet med samfunnsdelen identifiseres viktige utfordringer knyttet til den langsiktige samfunnsutvikling og de strategiske valgene kommunen tar for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon synliggjøres.

I planprosessen legges det opp til bred medvirkning fra medarbeidere, politikere, næringsliv, frivillige organisasjoner og innbyggere forøvrig. Bred medvirkning er viktig for å etterstrebe eierskap, forankring og forståelse for de prioriteringene som gjøres i løpet av prosessen. Planprosessen skal være preget av åpenhet, forutsigbarhet og dialog.

Målet er at samfunnsdelen utformes som et overordnet dokument med klart definerte strategier og satsingsområder. Videre er det viktig å sikre en rød tråd fra kommuneplanens samfunnsdel til øvrige kommunale planer og strategier. Koblingen mellom kommuneplanens samfunnsdel, handlingsdelen og økonomiplanen bør styrkes.

Dette forslaget til planprogram beskriver hvordan Loppa kommune ønsker å gjennomføre arbeidet med en ny samfunnsdel. Planprogrammet beskriver formålet med planarbeidet, informasjon om planprosessen med frister og deltagere, opplegget for medvirkning, beskrivelse av hvilke alternativer som vil bli vurdert. Det er så langt i arbeidet ikke avdekket behov for utredninger.

Planprogrammet, slik det endelig vedtas, vil utgjøre kommunestyrets bestilling til innhold og prosess for arbeidet med ny samfunnsdel.

1.2 Lovgrunnlag for kommuneplanens samfunnsdel

Plan- og bygningsloven § 11-1 sier blant annet:

«Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 14-2 bokstav a kan inngå i eller utgjøre handlingsdelen».

Plan- og bygningsloven § 11-2 sier blant annet:

«Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private».

Alle kommuner skal ha en kommuneplan bestående av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Innenfor det kommunale planverket er samfunnsdelen dokumentet for langsiktig, overordnet og samordnet styring og utvikling av kommunen som samfunn og organisasjon. Samfunnsdelen skal ha en handlingsdel som viser hvordan planen skal følges opp. Etter endringene i kommuneloven (2018) kan økonomiplanen utgjøre handlingsdelen, jf. § 14-4. Loppa kommune ønsker at økonomiplanen utgjør handlingsdelen.

1.3 Planprogram

Utdrag fra plan- og bygningsloven § 4-1:

«For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.»

Utdrag fra plan- og bygningsloven § 11-13:

«For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker».

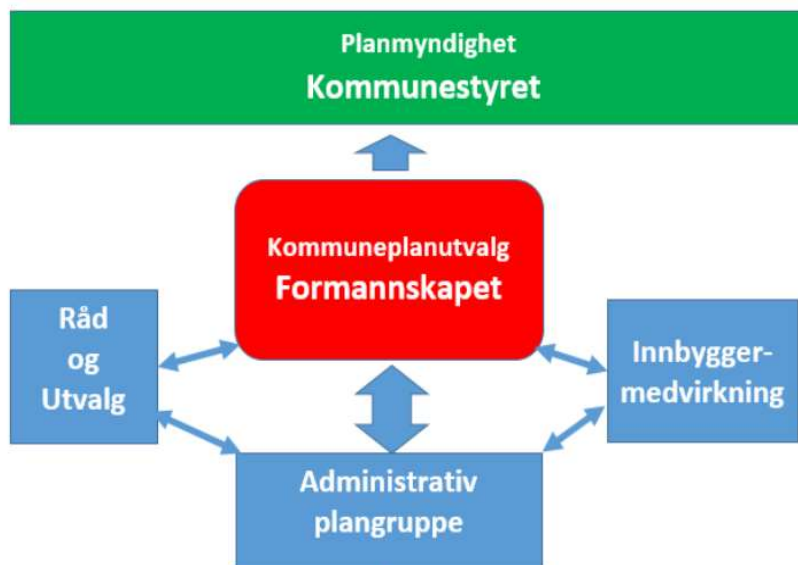
Planprogrammet vil gjøre det tydeligere for alle parter hva som skal planlegges, hvordan planleggingen skal skje og hva som ønskes nærmere belyst. Planprogrammet vil dermed skape forutsigbarhet i planleggingen og beskrive hvordan ulike grupper og interesser vil

kunne påvirke innholdet og forslag til løsninger. Når programmet er fastsatt skal arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel gjennomføres i tråd med programmet.

2. Planprosessen

2.1 Organisering av arbeidet

Modellen nedenfor illustrerer organisering, kommunikasjons- og påvirkningslinjer i arbeidet med revideringen av samfunnsdelen i kommuneplanen:

Kommunestyret

Kommunestyret skal som planmyndighet vedta endelig planprogram. Kommunestyret vedtar kommuneplanens samfunnsdel.

Formannskapet

Formannskapet er kommuneplanutvalg for arbeidet. Utvalget vedtar at forslag til planprogram sendes til høring og offentlig ettersyn. Formannskapet har ansvar for at arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel gjennomføres i tråd med vedtatt planprogram.

Utover dette vil formannskapet kunne:

- Drøfte og gi tilbakemeldinger og innspill til kommunedirektørens framlegg underveis i planprosessen
- Påse at medvirkningsperspektivet i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 5-1 blir ivarettatt

Administrativ plangruppe

Den administrative plangruppen vil bestå av kommunedirektørens ledergruppe og rådgivere for kommuneplanarbeidet. Kommunedirektøren har ansvar for det administrative arbeidet med samfunnsdelen i kommuneplanen.

Arbeidsgruppa vil gjennomføre følgende:

- Kvalitetssikre at planprosessen gjennomføres i tråd med planprogrammet og de føringer som gis fra formannskapet
- Sikre det faglige arbeidet i tråd med revisjonsbehovet slik det ble vedtatt i kommunal planstrategi 2024 – 2027
- Bidra i den politiske prosessen ved å legge fram forslag til drøfting i formannskapet

Råd og utvalg

Rådsorgan som Ungdomsrådet, Eldrerådet, og Råd for personer med funksjonsnedsettelse er viktige «stemmer» i planprosessen. Næringslivet, utviklingsgruppene i bygdene og frivillige organisasjoner det samme. For å sikre dialog og tilbakemeldinger, anbefales det at aktuelle deler av revisjonsarbeidet oversendes berørte interesser (råd, organisasjoner osv.) underveis i planprosessen, og i tilstrekkelig tid før endelig forslag til plan blir lagt fram.

Barnas representant

I følge nasjonale politiske retningslinjer for barn og planlegging skal barn og unges interesser ivaretas i nasjonal, regional og kommunal planlegging. I punkt 2a står følgende om formålet med retningslinjene:

De skal synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Den enkelte kommune bestemmer selv *hvordan* barn og unge skal ivaretas i planleggingen.

Innbyggermedvirkning

Innbyggerne, med sine muligheter for å påvirke planresultatet, er også illustrert i modellen over. De er inntegnet på linje med råd og utvalg – og slik sett plassert med en intensjon om at alle utenfor det administrative og politiske systemet skal kunne henvende seg og kunne være i dialog begge «veier». For øvrig har alle innbyggere, etter kunngjøring om oppstart av planarbeidet, anledning til å komme med innspill til kommuneplanens samfunnsdel. Det tas sikte på å ha to runder med folkemøter i bygdene, hvor alle innbyggere er inviterte. Det første under høringsrunden for planprogrammet og det andre når planforslaget sendes på høring.

2.2 Medvirkning i kommuneplanarbeidet

I plan og bygningslovens § 5-1 står følgende for å ivareta medvirkningsaspektet:

«Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.»

Følgende legges til grunn for innbyggermedvirkningen:

- Kommuneplanen angår alle som bor i Loppa kommune

- Planprosessen skal være politisk ledet av formannskapet som er kommunens planutvalg, og skal forankres i samfunnsliv, organisasjonsliv og næringsliv
- Alle som ønsker det, skal ha tilgang til informasjon om planarbeidet og muligheter for å bidra med synspunkter og innspill. Innspill og referater skal framkomme i saksbehandlingen og i kommunedirektørens forslag
- Det skal legges til rette for medvirkning og gode møteplasser som fremmer åpenhet og likeverd
- Det skal legges til rette for informasjon og medvirkning på digitale plattformer gjennom planarbeidets ulike faser
- Samarbeid med andre organisasjoner som kan bidra til økt innbyggermedvirkning

Medvirkning fra organisasjoner, myndigheter og ulike typer av interessegrupper er viktig i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel som et overordnet styringsdokument for kommunen.

Medvirkningsaspektet foreslås ivaretatt slik:

- Informasjon, høringer og offentlig ettersyn og tilbakemeldinger skjer primært på kommunens hjemmeside; <http://loppa.kommune.no>
- Informasjon også på kommunens Facebook side
- Tilbakemeldinger og innspill på kommunens hjemmeside: Send digital post
- Temamøter digitalt eller fysisk for informasjon og innspill rettet mot næringsliv, organisasjonsliv og utvalgte/prioriterte grupper eller åpne møter på enkelttema
- To folkemøter i hver bygd i Loppa: Øksfjord/Øksfjordbotn, Nuvsvåg, Bergsfjord, Langfjordhamn, Sør-Tverrfjord/Sandland, Loppa øy, Frakkfjord/Skavnakk/Andnes. På disse møtene deltar ordfører, repr. fra formannskapet og repr. fra kommunedirektørens plangruppe
- Det legges til rette for informasjon, framlegging av forslag og drøfting av relevante tema og problemstillinger i kommunens råd og utvalg gjennom prosessen

I tillegg vil Plan og bygningslovens §§ 5-2, 11-12, 11-13 og 11-14 vedrørende varsel om oppstart av planrevisjonen, utarbeiding av planprogram og høring av planforslag, bidra til å sikre den primære medvirkningen hvor det tilrettelegges for alles muligheter til å spille inn ideer og forslag til planarbeidet.

Høringsbestemmelsen (§ 5-2) spesifiserer også at planforslaget skal sendes på høring til statlige organer og direktorater som blir berørt av planforslaget. Statsforvalter, fylkeskommune og nabokommuner er viktige høringsinstanser, men disse kan også være samarbeidspartnere i planprosessene før endelig høring.

Det vil bli utarbeidet en detaljert plan for medvirkningsaktivitetene. Det vil i kunngjøringen for oppstart av arbeidet bli opplyst om medvirkningsmulighetene.

3.0 Nasjonale og regionale føringer for den kommunale planleggingen

All regional og kommunal planlegging skal gjennomføres i tråd med nasjonale forventninger og mål. I tillegg foreligger det for noen områder statlige retningslinjer og bestemmelser som både regionale- og kommunale myndigheter må følge eller ta hensyn til.

I tillegg vil fylkeskommunen med sin regionale planstrategi, samt en rekke planer for ulike samfunnsområder og/eller geografiske områder, representere plannivået den enkelte kommune i respektivt fylke må legge til grunn for sin planlegging der det er relevant.

3.1 Nasjonale føringer og forventninger

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer som følge av denne. På denne måten medvirker også statlige myndigheter i det regionale- og kommunale planarbeidet.

I forordet til forventningsdokumentet ligger følgende føringer:

«De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging blir lagt fram i en tid preget av usikkerhet. Fylkeskommunene og kommunene vil stå overfor mange vanskelige avveininger i årene som kommer. Blant annet vil demografiske endringer, med flere eldre og en lavere andel av befolkningen i yrkesaktiv alder, kreve tøffere prioriteringer og bedre ressursbruk i det offentlige. Tilgangen på arbeidskraft vil bli mindre, og en større andel av ressursene vil bli bundet opp i å dekke tjenestebehovet.»

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

I de nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 har regjeringen pekt ut disse 5 punktene.

- Samordning og samarbeid i planleggingen
  - o Oppdaterte planer
  - o Effektive og involverende planprosesser
  - o Kunnskapsbasert planlegging, kompetanse og kvalitet
  - o God samordning mellom myndighetene
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
  - o Levende byer, tettsteder og bygder
  - o Nok og varierte boliger
  - o Gode fysiske rammer for hverdagslivet
  - o Bedre levekår og folkehelse
  - o Varierte møteplasser og tilbud
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
  - o Legge til rette for grønne industrinæringer
  - o Tilgang på kompetanse, arbeidskraft og gode tjenester

- o God infrastruktur som grunnlag for verdiskaping
- o Tilrettelegging for natur- og kulturbasert næringsliv
- Klima, natur og miljø for fremtiden
  - o Helhetlig planlegging for å nå klima- og miljømålene
  - o Forbygge klimagassutslipp og sikre muligheten for karbonopptak
  - o Bevare naturmangfold, friluftslivsinteresser og kulturmiljø
  - o Rene og rike vann og vassdrag
- Samfunnssikkerhet og beredskap
  - o Natur-farer og klimatilpasning
  - o Forsvarets arealbehov
  - o Vern av dyrket mark
  - o Rent og trygt drikkevann
  - o Risiko- og sårbarhetsanalyser som grunnlag for bedre planer

3.2. Regionale føringer og forventninger

Fylkeskommunen skal minst en gang i hver valgperiode utarbeide en regional planstrategi i samarbeid med kommuner, statlige organ, organisasjoner og institusjoner.

Troms og Finnmark har følgende utviklingsmål:

- Vår regions muligheter skal sees og utvikles fra nord, med basis i regionens fortrinn, mangfold, vårt nærings- og arbeidsliv, innovasjon, infrastruktur og bærekraft.
- Troms og Finnmark skal være regionen for samarbeid, kunnskap og kompetanse. Dette skal gi grunnlag for utvikling og vekst.
- Troms og Finnmark skal være sentrum for nordområdeutviklingen og i forholdet til Russland. Herunder fokus på utvikling av samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv.

Troms og Finnmark har følgende klimamål:

- Troms og Finnmark skal være en ledende arktisk region på klimaomstilling innen 2040
- Klimagassutslippet i Troms og Finnmark fylke skal i 2030 være redusert med 55% fra 2009 nivå
- Troms og Finnmark fylkeskommune har ambisjoner om å være klimanøytral i 2030

Troms og Finnmark har følgende satsningsområder:

- Utjevning av sosiale ulikheter og redusert utenforskap
- Mobilitet
- Stedsutvikling
- En vekstkraftig region

Finnmark fylkeskommune hadde startet opp arbeidet med å lage en ny plan etter at fylkene ble splittet opp igjen. Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som vil være nyttig også for Loppa kommune i arbeidet som skal gjøres her.

Videre vil også følgende planer være viktige og/eller legger føringer for det kommunale planarbeidet på grunn av at noen regionale planer også inneholder retningslinjer og/eller bestemmelser fylkets kommuner må forholde seg til:

- Kystsoneplanen
  - Regional transportplan
  - Flyruteoppleggene for distriktene
  - Kystruteopplegget
- mv

4. Kommunale føringer

Kommuneplan samfunnsdel er det øverste plandokumentet for virksomhetsstyring. Det er fastsatt i plan og bygningsloven. Begrepet virksomhetsstyring omfatter styring og ledelse på alle nivåer, som skal sikre at kommunen løser sine oppgaver og når fastsatte mål mest mulig effektivt innen tildelte økonomiske rammer og gjeldende lover og regler. Helhetlig virksomhetsstyring handler om aktivt å legge forholdene til rette for at kommunen skal oppnå de ønskede resultater og unngå styringssvikt som kan true måloppnåelse og omdømme. I lys av dette må de ulike styringsdokumentene ha sin funksjon.

Kommuneplanens samfunnsdel må ha en overordnet funksjon som gir alle ledere en trygg styringsplattform for hvordan ressursene skal prioriteres. Dette konkretiseres i økonomi og handlingsplanen. Informasjon om resultater og ressursbruk brukes til læring og forbedring, slik at de overordnede målene nås på en effektiv måte.

4.1. Fra enkeltplaner til planstruktur

Den gjeldende kommuneplanen gir en god beskrivelse av kommunen og aktiviteten i kommunen. Den var ferdig i 2016. Men det har skjedd en del i kommunen etter dette, men planen er likevel ikke fullstendig utdatert når det gjelder beskrivelse av næringsliv og aktivitet i bygdene. Planen har ingen visjon for Loppa, og eneste konkrete målformulering er at kommunen skal ha 1000 innbyggere. Det anbefales å utvikle en visjon for Loppa kommune som kan stå seg framover, og nye målformuleringer. Det skal utarbeides et målhierarki i samfunnsdelen.

Loppa kommune bør ha følgende overordnede planstruktur i framtiden:

- Valgperiodene – Samfunnsdelen
- Behovstilpasset revisjon arealdel
- Årlig budsjett og økonomiplan: Handlings- og økonomiplan der det fremgår hvordan satsingsområder i samfunnsdelen følges opp

Året før valgår skal administrasjonen utarbeide et oppdatert kunnskapsgrunnlag, slik at det nye kommunestyret har et grunnlag for behandling av planstrategien. Som en del av kunnskapsgrunnlaget må det være en analyse som viser de fremtidige økonomiske utfordringene i et 10 års perspektiv.

Samfunnsdelen skal ha to hovedinnretninger:

- Kommunesamfunnet som helhet
- Kommunen som organisasjon

4.2.Sammenhengende målstrategi

Loppa kommune skal utvikle en sammenhengende målstrategi utformet som en hierarkisk målstruktur.

Visjon: gir retning og formål

En visjon er en inspirerende og fremtidsrettet beskrivelse av hva kommunen ønsker å oppnå på lang sikt.

- Den beskriver det ideelle utfallet eller den ønskede tilstanden.
- Visjonen gir retning, formål og identitet til organisasjonen.
- Eksempel: “Å bli Norges mest bærekraftige kommune innen 2040.”

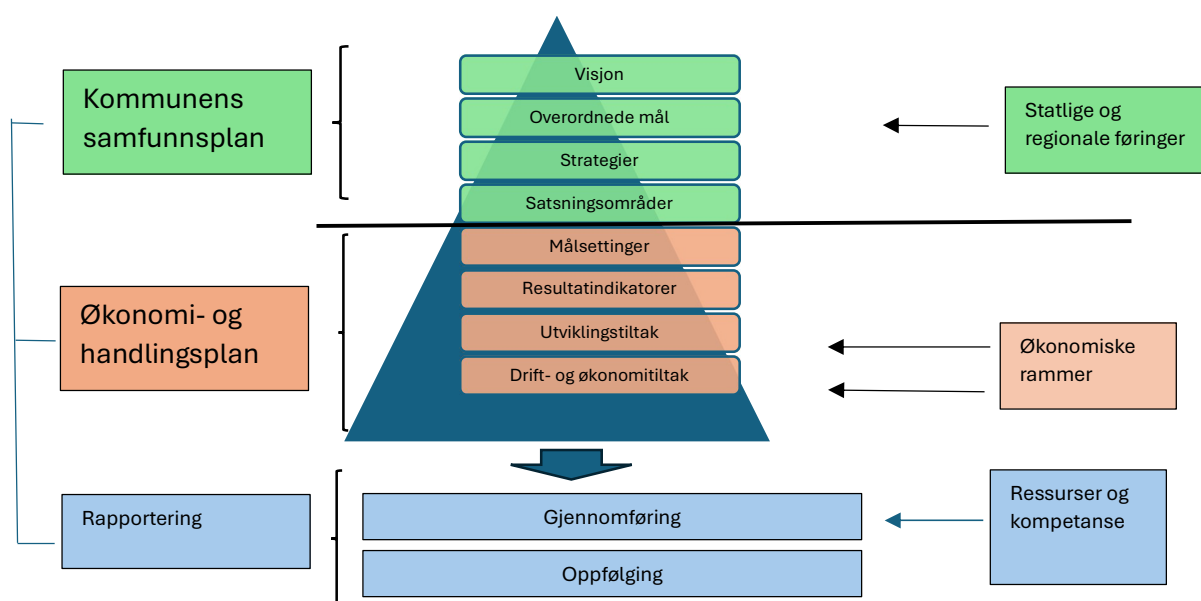
Mål: er de konkrete stegene for å nå denne visjonen. Mål er konkrete, målbare resultater som organisasjonen arbeider mot for å oppfylle visjonen.

- Mål er spesifikke, realistiske og tidsbestemte.
- De kan være kvantitative eller kvalitative
- Eksempel: “1000 innbyggere innen 2030”

Strategi: Broen mellom visjonene og målene

For å oppnå en god sammenheng mellom de ulike styringsdokumentene må det etableres en tydelig målstruktur som sikrer at politisk vedtatte visjoner og mål omsettes til konkrete resultatmål for det enkelte tjenesteområde. Helhetlig styring innebærer at det er «en rød tråd» i kommunens samlede mål- og planhierarki. Det er viktig at arbeidet med planstrategi, kunnskapsgrunnlag og handlingsplan/økonomiplan blir en strukturert del av styring av kommunen, sammen med evaluering av tiltak og rapportering av resultater. Dette blir framhevet av Agenda Kaupang i deres rapport fra 2021. Planstrategien som ble vedtatt i år og revisjonen av kommuneplanens samfunnsdel er en del av dette arbeidet.

Et eksempel på et målhierarki kan være:

4.3. Kommunens oppgaver og økonomiske rammebetingelser

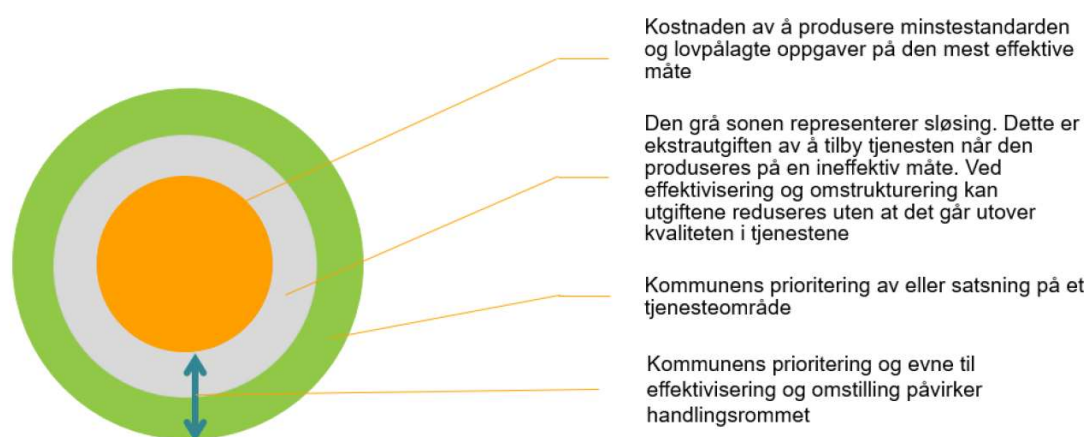
I kommunelovens formålsbestemmelse er det angitt at kommunene har samfunnsoppgaver knyttet til fire ulike roller:

- Samfunnsutvikler
- Tjenesteyter
- Myndighetsutøver
- Demokratiaktør

Det er viktig å vurdere kommunens ivaretagelse og oppgaveløsning i forhold til disse fire funksjonene for å kunne utvikle et helhetlig og sammenhengende styringssystem, hvor de overordnede visjoner, mål og strategier ivaretas i kommuneplanen, både arealplanen og samfunnsdelen. Vi viser her til Agenda Kaupangs strategi og utfordringsdokument fra 2021, hvor de gir følgende utdyping av disse rollene. Rollene må utøves innenfor det økonomiske handlingsrommet kommunen har.

Handlingsrommet til kommunen kan illustreres slik:

Figur 2: Handlingsrommet til en kommune

Kilde: Agenda Kaupang

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi overordnede føringer til og bidra til samordning av planene for de ulike virksomhetsområdene og innenfor de rollene kommunen gjennom kommuneloven og som arbeidsgiver har.

4.4. Muligheter

Loppa kommune er en av Norges største fiskerikommuner, og bidrar til eksport av både hvitfisk gjennom de tradisjonelle fiskerinæringene og til lakse-eksport gjennom havbruksnæringen. Fiskerinæringen har fått et løft da fiskere også fra Vest-Finnmark fikk tilgang til det kvoteregulerte krabbefisket i Øst-Finnmark. Det er en del usikkerhet knyttet til fiskerinæringen akkurat nå på grunn av kvotenedgangen, men det har vært stor tilførsel av båter som leverer i Loppa, så næringen på land har klart seg bedre enn mange andre plasser. Men det vil fortsatt være en usikkerhet knyttet til denne næringen.

Det har også vært en positiv utvikling når det gjelder turisme spesielt i Vestre Loppa. Det er likevel utfordringer knyttet spesielt til logistikk og transport, som setter hindringer i veien for utviklingspotensialet her. Det er viktig at man ser på turisme i sammenheng med fysisk infrastruktur. I tillegg må man gjøre vurderinger i forhold til koblingen mellom friluftsliv og turisme i bygdene i Loppa, og se dette i sammenheng med arealplanen at det blir avsatt områder som gir mulighet for utvikling av både turisme og friluftsliv.

Industri og tjenesteytende næringsliv har også hatt en god utvikling. Men det er viktig at man i planarbeidet har fokus på hvilke behov for tilrettelegging og infrastruktur som finnes i hele kommunen.

Kommunen kan gjerne beskrives med disse overskriftene:

- Ren luft
- Stillhet
- Lite stressende samfunn som er trygge for alle
- Natur
- Havet og rikdommen når det gjelder fiskeforekomstene
- Nærhet til flyplass og byområde – tar bare 1,5 time å kjøre til Alta og bare 4 timer unna Gardermoen

Kommunen er i gang med byggingen av Skarven læringscenter. Her vil det bli mulighet til utvikling av idrettsaktiviteter og frivillighet i tillegg til skole, barnehage, voksenopplæring og bibliotek.

4.5. utfordringer

Det ble anmerket fra Statsforvalteren i høringsuttalelsen til planstrategien for 2024 – 2028 at det ikke er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for revidering av samfunnsplanen. Vi henviser til at det i 2021 ble utarbeidet et strategi- og utfordringsdokument fra Agenda Kaupang på bestilling fra Loppa kommune. Dette dokumentet sammen med Utvidet folkehelseoversikt, som ble ferdigstilt i vår og kunnskapsgrunnlaget for oppvekstplanen gir et godt grunnlag for revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Loppa kommune er en liten kommune, med begrensede ressurser. Det er derfor viktig at vi vurderer nøye hvordan ressursene i kommunen skal brukes. Samtidig som forslag til planprogram er på høring, vil kommunedirektøren gjennomgå og ajourføre noe av tallmaterialet fra Agenda Kaupang sitt strategi- og utfordringsdokument.

De nasjonale føringene i forhold til kommunale planer er noe endret siden Agenda Kaupang utarbeidet strategi- og utfordringsdokumentet. Spesielt gjelder dette punktet om samfunnssikkerhet og beredskap som er kommet inn i de nasjonale føringene for 2023 – 2027. Her har Loppa kommune tilsyn fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Kommunen har store utfordringer knyttet til dette området, men har oversikt over området gjennom tilsynet og påleggene fra Statsforvalteren.

I høringsuttalelsen til planstrategien fra Sametinget heter det at Sametinget støtter kommunen i at arbeidet med revidering av samfunnsdelen prioriteres. De sier videre at i dette arbeidet har kommunen også anledning til å utrede og vurdere hensynene til den samiske befolkningen i

kommunen, her under utfordringer som samiske næringer slik som fjordfiske, reindrift, landbruk og utmarksnæringer, status, muligheter og utfordringer i forhold til samisk språk og kultur i barnehage og skole samt behov i befolkningen for tiltak som kan bidra til å ivareta og styrke den samiske identiteten hos barn og voksne. Også behovet for å vurdere særlige folkehelseutfordringer blant den samiske befolkningen bør tas med i det videre arbeidet.

4.6. Satsingsområder

Forslag til satsingsområder må vurderes i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel for Loppa kommune:

Hovedsatsingsområde for kommunen som organisasjon bør være

1. å utvikle organisatorisk bærekraft - Utvikle planer, strategier, rutiner og arbeidsmiljø slik at vi har en robust og bærekraftig organisasjon.
2. å utvikle økonomisk bærekraft - Kommunen skal levere så gode tjenester som mulig, der det er mulig, til en kostnad som kommunen kan leve med økonomisk.

Når det gjelder satsingsområder ellers, kan mulige satsingsområder være: (opplistingen er ikke uttømmende eller i prioritert rekkefølge)

- 1. Fysisk og sosial infrastruktur:**
  - Forbedre veier, transport og kommunikasjon for å styrke tilknytningen til alle områder i kommunen
  - Boligbygging
  - Utbygging av havner
  - Sikre tilgang til gode tjenester og fasiliteter
  - Frivilligheten
  - Skape trygge og inkluderende lokalsamfunn
- 2. Næringsutvikling:**
  - Industriutvikling
  - Satsing på turisme
  - Utvikling av fiskeri og havbruk
  - Småbedriftssatsing
- 3. Helse og omsorg:**
  - Fokus på folkehelse, helse- og omsorgstjenester og trivsel
  - Omsorgstrappa
  - Kommunen som organisasjon: Rekruttering og stabilisering av tjenesteområdet, kompetanseutvikling
- 4. Oppvekst og kultur:**
  - Investere i utdanning, kompetanseutvikling og livslang læring
  - Gode oppvekstvillkår
  - Sikre tilgang til relevant kunnskap og ferdigheter.
  - Kommunen som organisasjon: Rekruttering og stabilisering av tjenesteområdet, kompetanseutvikling
- 5. Bærekraft og miljø:**
  - Fokus på å redusere miljøpåvirkning, fremme bærekraftige løsninger og bevare naturressurser.

- Initiere tiltak for klimatilpasning og karbonreduksjon
- Avfallshåndtering

En langsiktig arealstrategi må kobles til satsningsområdene som kommunen velger. Den vil gi kommunen et bedre grunnlag for å styre arealbruken i ønsket retning, og gjøre planprosessen for kommuneplanens arealdel mer forutsigbar. Den er kommunens grunnlag for å diskutere den langsiktige arealbruken og gi føringer for denne. Arealstrategien er viktig blant annet for å samordne bolig-, areal- og transportplanlegging, fremme næringsutvikling, redusere klimagassutslipp og redusere nedbygging av dyrka mark og natur.

Plan- og bygningslovens utgangspunkt er at arealdelen skal bygge på samfunnsdelen og følge opp mål og strategier som er vedtatt der. Langsiktig arealstrategi er en viktig kobling mellom samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen, og vil gjøre arealdelen bedre tilpasset kommunens behov og utfordringer.

Samfunnsdelens hoveddokument bør konsentrerer seg om visjon, overordnede mål, strategier og satsningsområder. Det er viktig at Loppa kommune som en liten kommune ikke har for mange satsingsområder, det vil en liten kommuneadministrasjon ikke klare å håndtere. Kommuneloven har bestemmelser om øvrige styringsdokumenter, samt at dette vil bli behandlet i nytt økonomi- og finansreglement som kommunen må utarbeide i kommende år. Økonomiplanen er et sentralt styringsdokument som omtales tydelig i kommuneloven.

Økonomiplanen skal innrettes etter overordnede strategier og satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel, samt tilpasses de økonomiske rammene. I kommunelovens § 44 fremkommer det at økonomiplanen kan inngå i handlingsdelen. Handlingsdelen sier noe om hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år og skal revideres årlig. I handlingsplanen operasjonaliseres de overordnede målsettingene hvor målsettinger og økonomi sees i sammenheng. Økonomiplanen bygger også på det dokumenterte kunnskapsgrunnlaget.

5. Alternative muligheter

Planprogrammet kan belyse hvilke alternative muligheter man organisatorisk har for å løse kommunale oppgaver; eksempelvis innenfor allerede eksisterende tjenesteområder, som tverrsektorielle oppgaver eller ved interkommunalt samarbeid. Det er tre temaer som bør belyses gjennom kommuneplanens samfunnsdel:

- Hva er godt nok når det gjelder tjenestetilbudet i Loppa, kvantitativt og kvalitativt?
- Hvilke kommunale tjenester kan/skal vi kjøpe fra andre?
- Hvilke tjenester skal kommunen tilby hvor?
- Hva skal kommunens inntektsgrunnlag være i framtida?

Dette er grunnleggende spørsmål som må avklares gjennom planverket, slik at de kommunale sektorene har noen grunnleggende prinsipper å legge til grunn når det gjelder utviklingen av de kommunale tjenestene. Kommunen er en liten kommune, med begrensede ressurser både økonomisk og personellmessig, og det vil sette begrensninger i forhold til kvalitet, hva kommunen selv kan tilby og hvor vi kan tilby tjenestene.

5.1. Hva er godt nok?

Loppa kommune er i prosessen med å vurdere når en tjeneste er “god nok”. Dvs. når kan man si at tjenestetilbudet er av en slik kvalitet og har et omfang slik at det er innenfor lovkravet. Har kommunen mulighet for å kutte omfang av tjenester/kutte kvalitet i tjenestene på en slik måte at man fremdeles er innenfor det som er lovpålagt?

Andre viktige spørsmål vil være:

- Hvordan jobber kommunalt ansatte i Loppa?
- Hvilke arbeidsprosesser finnes og har ledere og ansatte gode endringsstrategier,
- Hvordan organiserer kommunen tjenestene?
- Hvilken kvalitet skal tjenestene kommunen tilbyr ha?
- Prosjekter – skal kommunen prøve ut ting, evaluere, endre?
- Hvilken informasjonsflyt bør kommunen ha? Hva er godt nok her?

5.2. Hvilke kommunale tjenester skal vi kjøpe fra andre?

Eksisterende samfunnsdels kap 4.2 gir en beskrivelse av de rammebetingelsene som var i 2016, blant annet når det gjelder kommunesammenslåing eller kommunesamarbeid. Loppa kommune ble ikke vedtatt sammenslått i arbeidet med kommunesammenslåingene fra forrige regjering. Loppa kommune har det siste tiåret inngått mange interkommunale samarbeidsavtaler. Vi kjøper i dag tjenester innenfor IKT, brann, landbrukskontor, jordmortjeneste, NAV, barnevern og PPT. Av vårt totale driftsregnskap i 2023 var 11,1 mill.kr eller 5,9 % kostnader knyttet til interkommunale tjenester. I tillegg til dette kommer veterinærtjeneste, men denne avtalen er uavklart. Kommunen bør vurdere en gjennomgang av dette området, og også gjøre en evaluering av kvaliteten på tjenestene vi kjøper gjennom andre kommuner.

Kommuneplanens samfunnsdel bør gi en retning for utviklingen når det gjelder kjøp av tjenester fra andre kommuner. Dette må vurderes ut fra 1) tilgjengelighet og kvalitet på kvalifisert personale, 2) økonomi og 3) hvor omfattende tjenesten er.

Man kan også vurdere å konkurranseutsette tjenester. Byggdrift, renhold, sykehjem/hjemmetjenester og kjøkken er tjenester som kan vurderes å konkurranseutsette. Det kan være en utfordring at vi innenfor noen av disse sektorene ikke har private lokale aktører.

5.3. Hvilke tjenester skal tilbys hvor?

Loppa kommune har i dag to skolekretser; en med skole i Bergsfjord og en krets med skole i Øksfjord. Kommunen har kun en barnehage, ett sykehjem og har omsorgsboliger kun i Øksfjord. Hjemmetjenester tilbys i dag i Øksfjordområdet og i Nuvsvåg. Et viktig spørsmål som må vurderes i samfunnsdelen er hvilke tjenester kommunen skal tilby hvor. Dette gjelder

helsetjenester, barnehager, skoler, veier, tekniske tjenester, samfunnshus/grendehus, veilys, havn, kirker/gravplasser osv. Herunder også hvilken rolle frivilligheten kan ha.

5.4. Kommunens inntektsgrunnlag

Viktige problemstillinger kan være:

- havn og havneavgifter
- eiendom
- gebyrpolitikk
- bruk av midler fra havbruksfondet
- tilrettelegging for næringsutvikling og næringslivets bidrag til kommunen – muligheter for registrering/etablering av virksomheter i kommunen – hvilke krav kan stilles til næringsvirksomhet for bruk av kommunens arealer?

6.0 Framdriftsoversikt

Framdriften i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel inndeles i fire faser:

1. Innledende fase med gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget, nasjonale og regionale forventninger, innhenting av innspill og behandling av planprogram oktober – november 2024
2. Samhandlingsfase – planutvalg/kommunedirektørens arbeidsgruppe november 2024 – januar 2025
3. Saksbehandlende fase – høringsutkast/politisk behandling januar/februar – april 2025
4. Høring/medvirkning og administrativ behandling av høringsinnspill mai 2025

Endelig behandling planlegges til i kommunestyret juni 2025. Endelige datoer i planen for 2025 kan fastsettes når møteplanen for politiske møter fastsettes.

Etter gjennomføring av planarbeidet vil det bli gjennomført en evaluering av planprosessen, som vil gi oss viktige læringspunkter til neste revisjon. Dette vil bli tatt opp i Formannskapet.

Fremdriftsplan for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel		
Aktivitet	Arbeidsperiode og frister	Ansvarlig/ behandlingsutvalg
Planprogram		
Utarbeidelse av forslag til planprogram	August/september 2024	Kommunedirektøren
Planprogrammet vedtas lagt ut til høring og offentlig ettersyn. Samtidig kunngjøres oppstart av planarbeidet	12. september 2024	Formannskapet som planutvalg fatter vedtak Kommunedirektøren kunngjør oppstart
Planprogrammet sendes ut på høring	13.september 2024	Kommunedirektøren
Ajourføre et utvalg av tabeller som finnes i Agenda Kaupang sitt strategi- og utfordringsdokument	13. September – 25. oktober	Kommunedirektørens arbeidsgruppe
Folkemøter i alle bygdene - fokus på utfordringer og muligheter	15. sept – 15. okt 2024	Kommunedirektørens arbeidsgruppe og ordfører/formannskap
Planprogrammets høringsfrist	25. oktober 2024	
Endelig behandling og vedtak av planprogrammet	7. november 2024	Kommunestyret
Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel:		
Samspillsfase: planutvalg/kommunedirektørens arbeidsgruppe	November/desember 2024	Kommunedirektørens arbeidsgruppe/formannskapet
Saksbehandlende fase starter: Utarbeidelse av høringsutkast til kommuneplanens samfunnsdel	Januar/februar 2025	Kommunedirektørens plangruppe
Høringsutkastet vedtas sendes ut på høring og offentlig ettersyn	Medio mars 2025	Formannskapet
Offentlig høring og ettersyn	6 ukers høringsfrist (frist mars/april)	
Regionalt planforum	I høringsperioden	Kommunedirektørens plangruppe
Hørings-/medvirknings-aktiviteter inkl. folkemøter	Mars/april	Kommunedirektørens plangruppe
Merknadsbehandling og høringsjustert forslag til samfunnsdel utarbeides	mai 2025	Kommunedirektøren
Endelig forslag behandles	Juni 2025	Råd og utvalg Formannskapet Kommunestyret